

Status

- Ny lov – vedtatt april 2020
- Dagligvaretilsynet opprettet jan 2021 underlagt Nærings & Fiskeri dep
- Tor Erik Engebretsen, startet som Direktør feb 2021

- Vi er i gang
- Etablering pågår

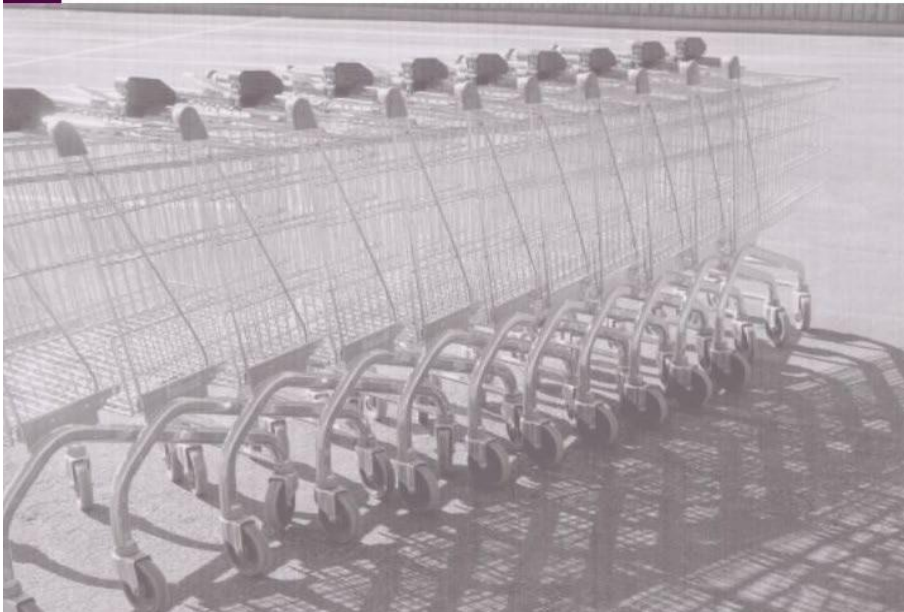
Debatt pågått i mange år

NOU

Norges offentlige utredninger 2011:4

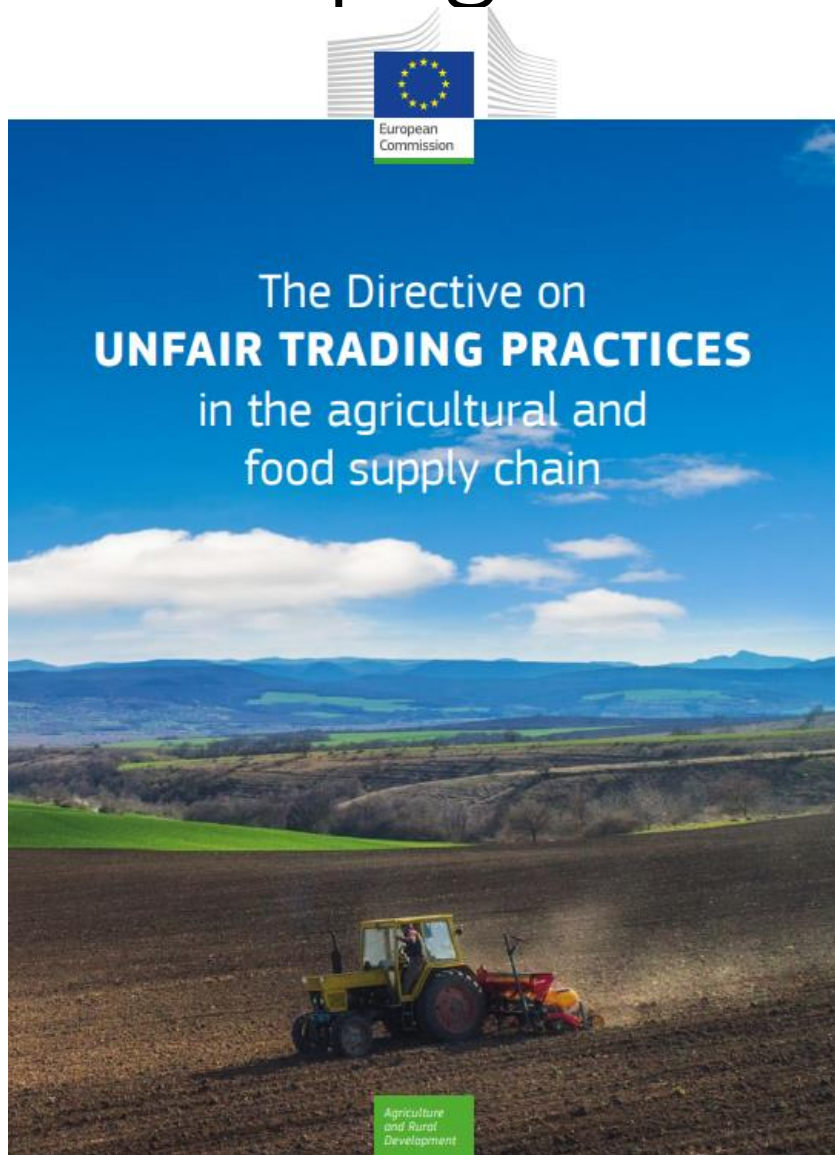
Mat, makt og avmakt

– om styrkeforholdene i verdikjeden for mat

- Matkjedeutvalget (Einar Steensnæs)
 - bred analyse av styrkeforholdene i verdikjeden og hvilke konsekvenser dette hadde
- Avdekket misnøye i bransjen:
 - Misnøye med opptreden i forhandlinger
 - Misnøye med innholdet i kontrakter og uklare forpliktelser
 - Misnøye med atferd i kontraktsperioden
- Lov om god handelsskikk (blant annet) anbefalt for å adressere de utfordringer utvalget identifiserte
- NOU 2013:6 God handelsskikk i dagligvare- kjeden
- 2018 Anmodning fra Stortinget
- **2020 Loven vedtatt**

I EU pågikk det en parallell prosess

- UTP Unfair Trading Practices i landbruksektoren
- Direktiv vedtatt april 2019
- Implementering i EU landende pågår fortsatt

- Omfattes ikke av EØS avtalen
- Vår lov «LOGH» har mange likheter (og noen ulikheter) med «UTP»

Dagligvaretilsynets Samfunnsoppdrag

- bidra til **effektiv bruk av samfunnets ressurser** og
- ivaretagelse av **forbrukernes interesser**
- ved å fremme **redelighet, forutsigbarhet og lojalitet** i kontraktsforhold mellom næringsdrivende i dagligvarebransjen.

Lov om god handelsskikk

- Er ingen konkurransepolitisk regulering
- **Legge til rette for maksimert verdiskapning i kontraktene**
- Retningsgivende for hva som bidrar til forhandlingers effektivitet
- **Aktørnøytralitet**
- Loven griper **ikke** inn i fordelingen av verdier under kontrakten
- Skape **forutberegnelighet** i kontrakts relasjoner
- Skape en preventiv effekt

Dagligvaretilsynet samlokalisert med Forbrukertilsynet i Porsgrunn

- Korona tilpasninger
- Digitale og Mobile
- Administrative systemer

- Rekruttering pågår
 - Sikter mot 6
 - Budsjett for 4
 - Direktør
 - +Adm Koordinator
 - Bransjespesialist
 - Jurist

England var først ute med lovgivning i Europa

- Groceries Code Adjudicator (UK)
 - Groceries Code Adjudicator Act 2013
 - Nye etat, underlagt «Næringsdepartementet»
- Christine Tacon: «Adjudicator» frem til høsten 2020
- Mye Norge kan lære av

Groceries Code Adjudicator

Status i Norden

- Danmark
 - Ny lov med virkning fom 1/11 2021
 - Fødevarerhandelsloven
 - Lagt til Konkurrence og Forbrugerstyrelsen
- Sverige
 - Ny lov med virkning fom 1/11 2021
 - Lag om förbud mot otillbörliga handelsmetoder vid köp av jordbruks- och livsmedelsprodukter.

- Finland
 - Livsmedelsmarknadslagen (2019) reviderat UTP fom 1/11 2021
 - Omudsmann, åremål, underlagt Landbruksdep (Livsmedelverket)

The Food Market
Ombudsman

Dagligvaretilsynets primære virkemidler:

- **Veiledning, mekling og informasjonsarbeid**
- Dagligvaretilsynets oppgaver (§ 11): Skalføre tilsyn med at lovens bestemmelser overholdes
 - Gi veiledning og informasjon om loven (§ 14)
 - Kontrollere at påbud og forbud overholdes
- Dersom primære virkemidler ikke er hensiktsmessige eller tilstrekkelige:
 - Vedtak om påbud eller forbud (§ 15)
 - Tvangsmulkt (§ 16)
 - Overtredelsesgebyr (§ 17)

DIALOG

- Vi er tatt godt i mot av alle (leverandører, kjeder, interesseorganisasjoner osv)
- God og fortrolig dialog en forutsetning for å utvikle en meglerrolle
- Vi vil arbeide forebyggende, men kraftigere virkemidler i bakhånd ved behov

- Start gjerne med en uformell henvendelse til oss
- Konfidensiell diskusjon opp mot lovens bestemmelser
- Vi tar ikke opp en enkel sak med motpart hvis
 - Vi ikke er enige om det
 - Det ikke kan sikres anonymitet (kan være OK hvis mange tilvarende henvendelser)
- Ingen formelle saker så langt, men mange uformelle henvendelser
- Taushetsplikt og Gjensidig tillit er avgjørende

Kompetanseoppbygging

- Mange kontaktflater
- Dialog med andre tilsyn, der det er naturlig
 - Etablere saksbehandlingsrutiner
- Kontakt med GCA/UK og Nordiske tilsynsmyndigheter på UTF

- Vi lærer gjennom eksempler
- Kontakt oss - Vi trenger å bli spilt gode !

Loven gir noen, men ikke alle svar

- Loven begynte å virke før den var vedtatt
- Gjennom dialog må grenselinjer trekkes
- Normbygging (Hva er greit / ikke greit)

- Veiledere / Retningslinjer:
- For eksempel : «Dokumentasjon av prisøkninger»

- §2 Lovens virkeområde - prioritering og erfaring
 - Hvem omfattes av? - «Dagligvarer som en vesentlig del av sin virksomhet»
- §11 Hvordan legge vekt på hensynet til forbrukere ved håndhevingen
 - For eksempel for EMV

Flere overlappende lover

- For eksempel.
- LOGHS §9 Vern mot Etterligninger vs Markedsførings loven §30
- Håper vi slipper å konkurrere med Næringslivets Konkurranssutvalg

Fakta basert

- Undersøkelse om samarbeidsklima
- Den første kvalitative delen (dybdeintervju) avsluttet
- Design av hovedundersøkelsen (Kvantitativ) pågår
 - Utvalgskontroll, sikre anonymitet, pilottesting, rapportering
 - Leverandører og kjeder
 - Individ og erfaringsbasert
- Gjennomføring av kvantitativ undersøkelse i høst
- Planlegger at dette skal bli et årlig barometer

Foreløpige inntrykk

- Stor interesse blant aktørene
- Høye forventninger
- Mange ulike tema som kommer frem
- Vi har blitt kontaktet av flere om saker (som kan være) relevante
- Ingen presserende saker som krever strakstiltak – så langt
- Er utfordrende for noen å konkretisere
- Mye enighet om virkelighetsbildet, men også noen overraskelser

Henvendelser

- Mange tar opp tema som faller utenfor denne lovens formål
- Noen etterspør når gebyrene kommer
- Mottatt noen relevante henvendelser i relasjon til bla.
 - §5 beskyttelse av partenes investeringer
 - §9 Vern mot etterligninger
 - §6 bekymring til kravet om skriftlighet
 - §11 «Legge vekt på hensynet til forbrukerne» - Forbrukervelferd
 - § 6 Avtaler skal inngås skriftlig
- Ingen rapporterer om §10 Trusler
- Ingen saker til nå som har hatt behov for noe utover dialog

Hva vi forventer fremover

- Følge opp den gode påbegynte dialogen
- Øke intensiteten på uformelle samtaler
- Del relevant materiale med oss
- Bidra til å konkretisere episoder og hendelser relevant for loven
- Benytt anledningen til å delta i undersøkelsen for å bidra til et best mulig faktagrunnlag om bransjen
- Si ifra når det er noe eller har innspill, vi har lav terskel for å kontaktes

**Vi vil bli et tilsyn som fungerer
konstruktivt for bransjen !**